

15. 3. 2012

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Malá poznámka k novele zákona o rozhodčím řízení

Rozhodčí řízení v obchodněprávních i spotřebitelských vztazích představuje v obecné rovině zcela legitimní způsob řešení sporů, na němž obě strany mohou oceňovat jeho rychlost a neformálnost. Po zkušenostech z rozhodčí praxe však zejména u spotřebitelských sporů převládá v současné době záměr tento postup přinejmenším podrobit jasným pravidlům (není-li rozhodčí doložka přímo posouzena jako zneužívající klauzule dle § 55 obč. zák.). Reakcí na tyto zkušenosti je i novela zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů (dále jen „rozhodčí řád“ nebo „zákon“), která nabude účinnosti v dubnu tohoto roku.

Některým změnám, které novela ve spotřebitelských sporech přináší, byla věnována notná pozornost: upozorňováno bývá na povinnou formu samostatné rozhodčí smlouvy nebo na zavedení seznamu rozhodců, do nějž budou zapsány jen osoby s právníckým vzděláním.

Méně pozornosti je již věnováno otázce přezkumu a zrušení rozhodčího nálezu soudem, ačkoli právě tato část vyvolává asi největší otazníky. V tomto článku bych rád upozornil na jeden dílčí aspekt, který považuji za problematický.

Dle § 34 odst. 1 zákona, zruší-li soud ze stanovených důvodů rozhodčí nález, pokračuje k návrhu některé ze stran v řízení sám a věc rozhodne. Podle stávající právní úpravy lze toto ustanovení použít jen v případě, kdy rozhodčí doložka nebyla platně sjednána. V takovém případě je závěr, že ve věci má rozhodovat soud, logický.

Novela však výčet důvodů rozšiřuje mj. o případy, kdy **rozhodce nebo stálý rozhodčí soud rozhodoval spor ze spotřebitelské smlouvy v rozporu s právními předpisy stanovenými na ochranu spotřebitele nebo ve zjevném rozporu s dobrými mravy nebo veřejným pořádkem** (§ 31 písm. g) zákona). Zde již na rozhodčí doložce jako jednoznačném projevu vůle obou smluvních stran žádná vada nevážne: kdo nejednal právem aprobovaným způsobem, byl rozhodce resp. rozhodčí soud.

V konkrétních případech snad lze spekulovat o „spoluodpovědnosti“ strany, která rozhodce prosadila, např. aby na něj mohla vykonávat nátlak směřující k rozhodnutí v její prospěch. Že však pochybení zvoleného rozhodce způsobí nevyhnutelně neúčinnost rozhodčí doložky, považuji v prostředí soukromého práva za zcela nevdané. Jestliže totiž právo určitou dohodu prohlašuje za dovolenou, mělo by ji zároveň považovat za nedotknutelnou. Postup, kdy zákonodárce (snad veden

domněnkou, že rozsudek soudu je *per se* kvalitnější a spravedlivější než rozhodčí nález) umožňuje soudu tuto dohodu ignorovat, popírá základní občanskoprávní zásady autonomie vůle resp. smluvní volnosti a lze očekávat, že účastník, který si platně sjednal rozhodčí doložku, po zrušení rozhodčího nálezu se však nevyhnutelně ocitá před soudem, namítne protiústavnost citovaného ustanovení.

Věc by se přitom dala vyřešit i za současného šetření původní vůle smluvních stran: stačilo by rozhodce, kteří své povinnosti porušili, prohlásit za vyloučené a zakotvit pravidla pro ustanovení rozhodců nových.

Vzdor nové právní úpravě, která mj. zavádí sankci vyškrtnutí ze seznamu rozhodců jako důsledek porušování povinností z jejich strany, bude pravděpodobně k porušování práva ze strany rozhodců v jednotlivých případech docházet i nadále. Nezbyvá než doufat, že i legislativa nakonec dospěje k závěru, že tyto případy na legitimitě rozhodčích doložek nic nemění - a že přání stran vést ve věci rozhodčí řízení nelze než respektovat.

Mgr. Jakub Tomšej

[CMS Cameron McKenna v.o.s.](#)

Na Poříčí 1079/3a
110 00 Praha 1

Tel: +420 296 798 808

Fax: +420 221 098 000

e-mail: jakub.tomsej@cms-cmck.com

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)

- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)